

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 953/2025
18.09.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлане Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Дијане Јанковић, Александра Степановића и Татјане Вуковић, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, записничарем, у кривичном предмету према АА, због противправног дела које је у закону одређено као кривично дело прогањање из члана 138а став 1. тачка 1) и 2) Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца АА, адвоката Владимира Златановића, поднетом против правноснажних решења Основног суда у Пироту Кв 203/25 од 28.05.2025. године и Вишег суда у Пироту Кж2 79/25 од 06.06.2025. године, у седници већа одржаној дана 18.09.2025. године, донео је:

РЕШЕЊЕ

ОДБАЦУЈЕ СЕ, захтев за заштиту законитости браниоца АА, адвоката Владимира Златановића, поднет против правноснажних решења Основног суда у Пироту Кв 203/25 од 28.05.2025. године и Вишег суда у Пироту Кж2 79/25 од 06.06.2025. године.

Образложење

Решењем Основног суда у Пироту Кв 203/25 од 28.05.2025. године, у ставу I, окривљеном АА, на основу одредбе члана 524. став 4. у вези става 3. ЗКП, одређен је притвор, због постојања основане сумње да је извршио противправно дело које је у закону одређено као кривично дело прогањање из члана 138а. став 1. тачка 1) и 2) Кривичног законика и противправног дела које је у закону одређено као кривично дело угрожавање сигурности из члана 138. став 2. у вези става 1. Кривичног законика и постојања разлога прописаних одредбом члана 211. став 1. тачка 3) ЗКП, као и разлога прописаних одредбом члана 524. став 1. ЗКП односно оправдане опасности да би услед душевних сметњи могао извршити кривично дело, а који притвор по наведеном решењу може трајати најдуже до 27.06.2025. године, а окривљени остаје смештен у здравственој установи која одговара његовом здравственом стању и то у Специјалној болници за психијатријске болести „Горња Топоница“ Ниш. Ставом II изреке, одбачен је предлог браниоца окривљеног АА, адвоката Владимира Златановића за укидање притвора који је окривљеном одређен решењем Основног суда у Пироту Кппд 55/24 од 28.12.2024. године и продужен решењем ванпретресног већа тог суда Кв 57/25 од 07.02.2025. године, преиначено решењем Вишег суда у Пироту Кж2 27/25 од 26.02.2025. године.

Решењем Вишег суда у Пироту Кж2 79/25 од 06.06.2025. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА изјављена против решења Основног суда у Пироту Кв 203/25 од 28.05.2025. године.

Против правноснажних побијаних решења захтев за заштиту законитости благовремено је изјавио бранилац АА, адвокат Владимир Златановић, због повреде закона из члана 74. став 1. тачка 3) и 7) ЗКП и повреде одредбе члана 212. став 2. и 3. ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев и укине побијана решења и предмет врати на поновни поступак и одлучивање о притвору.

Врховни суд је, на основу члана 486. став 1. и 487. став 1. ЗКП одржао седницу већа на којој је размотрио списе предмета заједно са поднетим захтевом за заштиту законитости, па је донео одлуку као у изреци, налазећи да је захтев за заштиту законитости браниоца АА недозвољен, односно да у односу на повреде одредбе члана 21. став 3. Устава РС и члана 1. став 2. и 14. став 2. Конвенције о правима особа са инвалидитетом, нема прописан садржај.

Одредбом члана 484. ЗКП прописано је да се у захтеву за заштиту законитости мора навести разлог за његово подношење (члан 485. став 1.), а у случају из члана 485. став 1. тачка 2) и 3) овог законика мора се доставити и одлука Уставног суда или Европског суда за људска права.

Када се захтев подноси због повреде закона (члан 485. став 1. тачка 1. ЗКП), окривљени преко свог браниоца, а и сам бранилац који у корист окривљеног предузима све радње које може предузети окривљени (члан 71. тачка 5. ЗКП), такав захтев може поднети само из разлога прописаних одредбом члана 485. став 4. ЗКП, дакле због повреда одредаба члана 74, члана 438. став 1. тачка 1.) и 4.) и тачка 7.) до 10.) и став 2. тачка 1), члана 439. тачка 1.) до 3.) и члана 441. став 3. и 4, учињених у првостепеном поступку и у поступку пред апелационим - другостепеним судом.

При томе, обавеза навођења разлога за подношење захтева због повреде закона, подразумева не само формално означавање о којој повреди закона се ради, већ и указивање на то у чему се она састоји.

Бранилац лица према коме се води поступак, по предлогу за изрицање мере безбедности обавезног психијатријског лечења и чувања у здравственој установи, као разлог подношења захтева за заштиту законитости формално наводи повреде закона из члана 74. став 1. тачка 3) и 7) ЗКП, због којих је подношење захтева за заштиту законитости дозвољено. Међутим, наводи захтева браниоца, не односе се на повреду, наведених одредаба, већ се указује да је суд повредио одредбе чланова 212. став 2. и 3. и 433. став 2. ЗКП, када је АА, који је неурачунљив, одређен притвор без његовог саслушања и без обавештавања браниоца и процесног супститута и на који начин му је ускраћено право да се изјасни о разлозима притвора.

У том смислу бранилац оспорава и разлоге правноснажних решења, чиме по оцени Врховног суда, указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Како одредбом члана 485. став 4. ЗКП која прописује разлоге због којих окривљени преко свог браниоца, сходно ограничењу његових права правима који у поступку има окривљени (члан 71. тачка 5. ЗКП), могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека због повреда одредби чланова 212. став 2. и 3. и 433. став 2. ЗКП и битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, то је Врховни суд захтев за заштиту законитости браниоца лица према коме се води поступак по предлогу за изрицање мере безбедности обавезног психијатријског лечења и чувања у здравственој установи, у овом делу, оценио недозвољеним.

Осталим наводима захтева бранилац истиче да су описаним поступањем суда повређене одредбе члана 21. став 3. Устава РС и члана 1. став 2. и 14. став 2. Конвенције о правима особа са инвалидитетом, односно уставна и међународна начела забране дискриминације и обавеза посебне заштите лица са инвалидитетом, на који начин је АА стављен у неповољнији положај у односу на друга лица, чиме је повређено његово право на закониту одлуку о притвору.

Међутим, када се захтев за заштиту законитости подноси због повреде или ускраћивања људских права и слобода (члан 485. став 1. тачка 3) ЗКП), према одредби члана 484. ЗКП, уз захтев се мора доставити и одлука Уставног суда или Европског суда за људска права којом је утврђена повреда људских права и слободе окривљеног или другог учесника у поступку, која су зајамчена Уставом или Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и додатним протоколима.

Како бранилац уз захтев за заштиту законитости није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права, то по оцени Врховног суда поднети захтев, у овом делу, нема прописан садржај.

Са свега изложеног, а на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП у односу на део захтева који је оцењен недозвољеним, те на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 3) ЗКП у вези члана 484. ЗКП у односу на део захтева који нема прописан садржај, донета је одлука као у изреци решења.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић, с.р.**

**Председник већа-судија,
Светлана Томић Јокић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић